

ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ

Добровольська А.М.

*кандидат фізико-математичних наук, доцент,
Івано-Франківський національний медичний університет*

ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИХ КОМПЛЕКСІВ ДЛЯ НАВЧАННЯ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ДИСЦИПЛІНАМ ПРИРОДНИЧО-НАУКОВОЇ ПІДГОТОВКИ

Галузеві стандарти вищої медичної і фармацевтичної освіти визначають вимоги до обов'язкового мінімуму освітньої підготовки майбутніх лікарів і провізорів. Необхідність забезпечення їх якісної реалізації активізувала пошук педагогічною наукою і практикою шляхів підвищення ефективності освітнього процесу в профільних ВНЗ, одним з котрих є вирішення проблеми навчально-методичного забезпечення (НМЗ) процесу освіти майбутніх фахівців.

Зауважимо, що НМЗ розробляють і створюють у вигляді навчально-методичних комплексів (НМК) з урахуванням необхідності якісного набуття суб'єктами освітнього процесу знань, умінь і навичок за умови засвоєння змісту навчальних програм згідно з галузевими стандартами вищої освіти [2, с. 28].

Варто зазначити, що в процесі навчання дисциплінам природничо-наукової підготовки (ДПНП) «Європейський стандарт комп'ютерної грамотності» («ЄСКГ») «Медична інформатика» («МІ»), «Інформаційні технології у фармації» («ІТФ»), «Комп'ютерне моделювання у фармації» («КМФ») методичному забезпеченню підлягають всі форми аудиторної роботи його суб'єктів, розрахунково-графічні, контрольні і курсові роботи, різноманітні форми поточних і підсумкових модульних контролів набутих знань, умінь і навичок.

На практиці ми переконались у тому, що концептуальним підходом під час розроблення НМК для забезпечення навчання ДПНП «ЄСКГ», «МІ», «ІТФ», «КМФ» має бути саме системно-діяльнісний підхід, з позицій якого процес формування ІТ-компетентності майбутніх лікарів і провізорів можна проаналізувати як цілісність (відносно змісту і діяльності) з урахуванням вимог сучасної дидактики [2, с. 29].

Окрім того, ми були переконані в тому, що використання розроблених і створених НМК під час навчання ДПНП «ЄСКГ», «МІ», «ІТФ», «КМФ» з метою формування ІТ-компетентності майбутніх лікарів і провізорів має бути ефективним. Саме тому вони повинні відповідати

вимогам дидактичних принципів, які передбачають високий теоретичний і науковий рівні, доступність і наочність, послідовність і системність викладу матеріалу [2, с. 30].

Розробляючи *НМК* для кожної із зазначених *ДПНП*, ми керувались певними принципами, котрі відображають основні вимоги і норми, що регулюють діяльність майбутніх фахівців у процесі навчання і формування *IT*-компетентності (табл. 1) [2, с. 30; 3; 4].

Таблиця 1

**Принципи, згідно з якими були розроблені *НМК*
для забезпечення процесу навчання *ДПНП* «ЄСКГ», «МІ», «ІТФ»,
«КМФ»**

Принцип	Характеристики
<i>цілісності</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>НМК</i> – це модель педагогічної системи формування <i>IT</i>-компетентності майбутніх лікарів і провізорів під час навчання зазначеним <i>ДПНП</i>
<i>детермінування і забезпечення навчальної діяльності</i>	<ul style="list-style-type: none"> • <i>НМК</i> – це цільова програма дій осіб, у котрих під час навчання зазначеним <i>ДПНП</i> формується <i>IT</i>-компетентність
<i>модульності</i>	<ul style="list-style-type: none"> • єдиною структурною одиницею <i>НМК</i> є навчальний модуль
<i>ефективності або зв'язку між цілями і результатами навчання</i>	<ul style="list-style-type: none"> • передбачає опис цілей навчання зазначеним <i>ДПНП</i>, однією з яких є формування <i>IT</i>-компетентності майбутніх фахівців; • визначає реалізацію галузевих стандартів вищої освіти; • забезпечує здійснення контролю за процесом формування <i>IT</i>-компетентності майбутніх лікарів і провізорів за умови навчання зазначеним <i>ДПНП</i>, зокрема, з використанням об'єктивних методів
<i>єдності інваріантного і варіантного</i>	<ul style="list-style-type: none"> • передбачає дотримання принципу цілісності, тобто сам <i>НМК</i>, як система, відіграє провідну роль по відношенню до своїх елементів, не дивлячись на їх значущість у процесі формування <i>IT</i>-компетентності майбутніх фахівців; • з позицій системного підходу обумовлює склад і структуру <i>НМК</i>; • визначає ієрархічність, тобто, координацію і субкоординацію складових частин <i>НМК</i> з огляду на створення для майбутніх лікарів і провізорів можливості досягнути певних результатів у процесі формування <i>IT</i>-компетентності під час навчання зазначеним <i>ДПНП</i>

Акцентуємо увагу на тому, що саме принцип цілісності був вихідним під час створення *НМК*, призначених для забезпечення процесу навчання *ДПНП* «ЄСКГ», «МІ», «ІТФ», «КМФ» і формування *ІТ*-компетентності майбутніх лікарів і провізорів [2, с. 32].

Дотримуючись під час створення *НМК* обумовлених принципів, ми зважали також на думку В. Беспалька і Ю. Татура, згідно з котрою *НМК* – це модельний опис педагогічної системи, що лежить в його основі [1]. Внутрішню структуру *НМК*, як системи, визначають цілі, зміст, дидактичні процеси, організаційні форми, описуючи які, отримують уявлення про сутність і можливості цієї системи. Тому для нас було достатньо важливим, дотримуючись зазначених принципів, відобразити в *НМК* зв'язок усіх цих елементів, котрі в свою чергу відображають процес формування *ІТ*-компетентності майбутніх фахівців під час навчання зазначеним *ДПНП* [2, с. 32].

У підсумку варто зазначити, що дотримання зазначених принципів під час розроблення і створення *НМК* дозволило забезпечити тісний зв'язок матеріалу, який вивчається в межах *ДПНП* «ЄСКГ», «МІ», «ІТФ», «КМФ», з професійною діяльністю майбутніх лікарів і провізорів.

Список використаних джерел:

1. Беспалько В. П. Системно-методическое обеспечение учебно-воспитательного процесса подготовки специалистов: учеб.-метод. пособие / В. П. Беспалько, Ю. Г. Татур. – М. : Высш. шк., 1989. – 144 с.
2. Добровольська А. Роль навчально-методичних комплексів у процесі навчання майбутніх лікарів і провізорів [Електронний ресурс] / А. Добровольська // Педагогічні науки : теорія, історія, інноваційні технології. – 2017. – № 3 (67). – С. 26-39. – Режим доступу : <https://pedscience.sspu.sumy.ua/wp-content/uploads/2017/06/317-%D0%92%D0%BE%D1%81%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%BE%D0%B2%D0%BB%D0%B5%D0%BD.pdf>
3. Макаров А. В. Учебно-методический комплекс : модульная технология разработки : Учеб. метод. пособие [Электронный ресурс] / А. В. Макаров, З. П. Трофимов, В. С. Вязовкин, Ю. Ю. Гафарова. – Мн. : РИВШ БГУ, 2001. – 118 с. – Режим доступа : http://www.hist.bsu.by/images/stories/files/uch_materialy/do/hist/3/II_Balykina/Makarov.pdf
4. Фоминых И. В. Роль учебно-методического комплекса в обеспечении качества образования [Электронный ресурс] / И. В. Фоминых // Теория и практика образования в современном мире : материалы VI междунар. науч. конф. (г. Санкт-Петербург, декабрь 2014 г.). – СПб. : Заневская площадь, 2014. – С. 307-309. – Режим доступа : <https://moluch.ru/conf/ped/archive/145/6767/>